ХУЛОСАИ

комиссияи ташхисии шӯрои диссертатсионии 6D.КОА-061 дар назди Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав оид ба диссертатсияи номзадии Қурбонов Диловаршо Мирзоевич дар мавзуи “Аз таърихи мақулаҳои фазо ва вақт дар фаҳмиши назарияи нисбият” барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.10 - Таърихи илм ва техника (таърихи физика)

Дар асоси қарори Шурои диссертатсионӣ аз 16.05.2023 барои рисолаи диссертатсионии Қурбонов Диловаршо Мирзоевич аъзоёни комиссияи ташхис дар ҳайати 3 нафар мутахассисони соҳаи рисолаи ҳимояшаванда аз шахсони зерин интихоб карда шуданд:

1. Қурбонов Б.Р. - узви шӯро, доктори таърих, профессор (07.00.02 - Таърихи ватанӣ) - раиси комиссия;

2. Шодиён М.С. - узви шӯро, доктори илмҳои педагогӣ, профессор (13.00.02 - Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (математика) - аъзои комиссия;

3. Ҳасанов Д.Р. - номзади илмҳои таърих (07.00.10 - Таърихи илм ва техника) - аъзои комиссия.

Мавзуи диссертатсионии Қурбонов Д.М. аҳамияти муҳими илмӣ дошта, бо он асоснок мегардад, ки омӯзиши физика воситаи тавонои рушди қобилияти маърифатӣ ва эҷодии хонандагон ба ҳисоб рафта, дар раванди ҷаҳонбинии илмии онҳо нақши муҳим мебозад.

Ба ақидаи унвонҷӯй мафҳуми мақулаҳои фазо ва вақт мафҳумҳои асосӣ барои фаҳмиши назарияи нисбият, чӣ назарияи нисбияти хос ва чӣ назарияи нисбияти умумӣ ба шумор меравад.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти мазкур омӯзиши таърихи НН ва нақши мақулаҳои фазову вақт дар фаҳмиши комили НН, инчунин саҳми ниёгони тоҷикон дар инкишофи масъалаҳои физикию фалсафии фазо ва вақт ва бад- ин васила дар инкишофи донишҳои физикӣ, махсусан бунёди НН ба шумор меравад. Инчунин омӯзиши таърихи физика дар контексти таърихи илм ва таърихи тамаддуни тоҷикон ҳадафи таҳқиқот маҳсуб мегардад.

Унвонҷӯй дар раванди таҳқиқот ба чунин навгониҳои илмӣ ноил гардидааст:

- аввалин маротиба таърихи НН, ННХ ва ННУ дар ҶТ аз лиҳози таърихи илм ва техника мавриди баррасӣ қарор гирифтааст;
- аввалин маротиба дар таърихи илми ҷаҳонӣ саҳми олимони аримиёнагии форс-тоҷик ҳамчун саромадони назарияи фазо ва вақт дар таърихи НН нишон дода шудааст;
- аҳамияти омӯзиши таърихи физика дар мисоли таърихи НН, ННХ ва ННУ бар мабнои мақулаҳои фазо, вақт ва мафҳуми фазоӣ-вақтӣ матраҳ гардидааст;
- таълими таърихи НН барои хонандагону донишҷӯёни МТМУ ва МТОК-и кишвар ба назар гирифта шудааст;
- дар доираи таърихи физика саҳм ва нақши физикдонони асримиёнагии форс-тоҷик ҳамчун аз саромадони НН баррасӣ гардидааст.

Диссертатсия бо талаботи бандҳои 51-56-и Низомномаи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои ягонагии дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои навини илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Мавзӯъ ва мазмуни таҳқиқот бо шиносномаи ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника, ки аз рӯйи он ба шӯрои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҳимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад. Ҳамзамон таҳқиқот ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷаи илмӣ дода мешаванд, мувофиқат мекунад.

Комиссияи ташхисӣ таҳқиқоти диссертатсионии Қурбонов Диловаршо Мирзоевичро ҳамаҷониба мавриди баррасӣ қарор дода, онро кори баитмомрасидаи илмӣ-тахассусӣ меҳисобад, ки аз ҷониби муаллиф

мустақилона ва дар сатҳи баланд ба анҷом расидааст. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 13 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расонида шудаанд ва ҳамаи онҳо бо мазмун ва мавзӯи рисолаи илмӣ бевосита алоқаманд мебошанд. Дар интишорот натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикоси худро ёфтаанд.

Саҳми шахсии унвонҷӯй дар шакли маърӯзаҳо дар семинару ҷаласаҳои кафедраи физикаи умумӣ ва назариявии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Носири Хусрав, дар конференсияҳои минтақавию вилоятӣ, ҷумҳурию байналмилалӣ дар Кӯлоб, Хуҷанд, Бохтар ва Душанбе баррасӣ гардидаанд..

Натиҷаҳои ҳосилшуда, ки дар хулосаҳои ҷамъбастии диссертатсия ифода ёфтаанд, натиҷаи таҳқиқро тасдиқ менамоянд ва ҳаллу фасли доираи масъалаҳои онро собит месозанд.

Автореферат дар мутобиқат бо мантиқи таҳқиқ таҳия гардида, муҳтавои асосии таҳқиқотро инъикос менамояд. Натиҷаҳои илмие, ки унвонҷӯй ба даст овардааст, ба ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника (таърихи физика) мувофиқанд.

Дар таҳқиқоти диссертатсионии Қурбонов Диловаршо Мирзоевич истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъхаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмият дароварда шудаанд.

Дар рисолаи илмӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи Қурбонов Диловаршо Мирзоевич маълумоти ғайрисаҳеҳ, аз ҷумла дар бораи корҳои аз тарафи унвонҷӯй ба чоп расонида шуда, мавҷуд намебошанд.

Комиссияи ташхисӣ тибқи банди 61-и Низомномаи Шӯрои диссертатсионӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷиксит он аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, ба ҳисоб гирифта, пешниҳод менамояд:

Диссертатсияи Қурбонов Диловаршо Мирзоевич дар мавзӯи **“Аз таърихи мақулаҳои фазо ва вақт дар фаҳмиши назарияи нисбият”** барои

дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника (таърихи физика) ба шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-061 дар назди МДТ "Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав" амалкунанда барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Муқарризони расмӣ аз рӯйи диссертатсия шахсони зерин таъйин карда шаванд:

- **Сатторов Абдурасул Эшбекович**, доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи "алгебра ва геометрия"-Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав;
- **Шарифзода Бахтиёр**, номзади илмҳои таърих, мудири шуъбаи маорифи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Данғара.

Ба ҳайси муассисаи пешбари диссертатсия **Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон** таъйин карда шавад.

Барои нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани диссертатсия ва автореферат дар сомонаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:
доктори илмҳои таърих, профессор — Қурбонов Б.Р.

Аъзоёни комиссия:
доктори илмҳои педагогӣ, профессор — Шодиён М.С.

номзади илмҳои таърих — Ҳасанов Д.Р.

Тасдиқ мекунам:
Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
МДТ ДДБ ба номи Носири Хусрав — Шукурзод Ҷ.А.